

The World's Largest Open Access Agricultural & Applied Economics Digital Library

This document is discoverable and free to researchers across the globe due to the work of AgEcon Search.

Help ensure our sustainability.

Give to AgEcon Search

AgEcon Search

<http://ageconsearch.umn.edu>

aesearch@umn.edu

*Papers downloaded from **AgEcon Search** may be used for non-commercial purposes and personal study only. No other use, including posting to another Internet site, is permitted without permission from the copyright owner (not AgEcon Search), or as allowed under the provisions of Fair Use, U.S. Copyright Act, Title 17 U.S.C.*

No endorsement of AgEcon Search or its fundraising activities by the author(s) of the following work or their employer(s) is intended or implied.

**AZ V. ÖTÉVES TERV CÉLKITÜZÉSEINEK
ÉS KÖVETELMÉNYRENDSZERÉNEK ÉRVÉNYESÍTÉSE
A TÖKI EGYETÉRTÉS TERMELŐSZÖVETKEZET¹
GAZDASÁGFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓINAK KIALAKÍTÁSÁBAN**

RAKUSZ JÓZSEF—SZEMES LAJOS

Úgy gondoljuk, hogy az ország minden vállalatában, gazdaságában a szakemberek tízezrei számolnak, terveznek, töprengenek azon, milyen gazdasági intézkedéseket kell hozniuk annak érdekében, hogy vállalatuk is minél gyorsabban alkalmazkodjon az új kívánalmakhoz. Ésszerű termelés-szerkezet-változást hajtanak végre, megkeresik a termelés és az árbevétel növelésének még igénybe nem vett tartalékait, felkutatják a termelőkapacitások jobb kihasználásának, a költségek csökkentésének legapróbb lehetőségeit is.

A zsámbéki medencében működő töki Egyetértés Mezőgazdasági Termelőszövetkezetben is felmértük, hogy milyen feladatok várnak gazdaságunkra az ötödik öt éves terv célkitűzéseinek megvalósításában, hogyan kell gazdálkodnunk a terv első, 1976-os évében. Tettük ezt a korábban elmondott okok miatt is, de a gazdálkodás javítását célzó koncepciók kialakításánál azt a célt is el kívántuk érni, hogy a termelőszövetkezet legkisebb beosztású szakembere is részt vegyen ebben a fejlesztési munkában. Ezért kikértük azok véleményét, akik valamilyen poszton a termelés felelős irányítói, hogy saját területükön milyen lehetőséget látnak a költségek csökkentésére, a termelés növelésére.

A jövő feladatainak meghatározása előtt számításokat végeztünk annak megállapítására, milyen jövedelemesökkenésre kellene számítanunk, ha továbbra is a régi színvonalon gazdálkodnánk. A különböző tájékoztatókból olyan információkat szereztünk, hogy az új szabályozók a ráfordítás—hozam értékvizonyaiban lényeges változást nem jelentenek, vagyis a különböző áremelkedések majdnem kiegyenlítik egymást. Az országos modellben csupán 0,5%-kal nagyobb mértékben növekednének a mezőgazdasági termelés költségei, mint a termelés értéke. A jövedelemelvonás növekedé-

¹ A töki Egyetértés Termelőszövetkezet a gödöllői Agrártudományi Egyetem gyakorló gazdasága.

sének eredményeképpen a bruttó jövedelem 2%-kal, a nettó jövedelem 11%-kal esőkkenne változatlan termelési színvonalat feltételezve.

Az Egyetértés Termelőszövetkezetben az országos modellhez képest nagyon eltérő a termelés szerkezete.

Az állattenyésztés és általában azon ágazatok aránya, amelyeknél termelői áremelés következett be, kisebb az országosnál. Ennek következtében ebben a gazdaságban az utolsó három év átlagát figyelembe véve a költségek 4%-kal, az árbevételek 1%-kal növekednének az árváltozások következtében. Így a ráfordítás—hozam értékviszonyokban 3%-os romlás következne be és a szövetkezet bruttó jövedelme közel 10%-kal, tiszta jövedelme pedig kerekén 36%-kal lenne kevesebb az új gazdasági szabályozók feltételei között.

A gazdasági szakember feladata, hogy a helyzetfeltárás után azonnali megoldásokat keressen a negatív hatások ellensúlyozására, illetve az új feltételekhez való alkalmazkodásra, hiszen a szabályozók változásának éppen ez a célja.

A termelési feladatok teljesítése mellett a jövedelem a vállalati gazdálkodás eredményessége megítélésének sarokpontja. Ezért a gazdaságok irányítói minden törvényes és lehetséges eszközt megragadnak annak érdekében, hogy elhárítsanak minden jövedelemesőkkendést, vagy legalábbis a minimálisra csökkentsék azt.

A következőkban az Egyetértés Termelőszövetkezetben végzett helyzet-elemzés és tervezés eredményét, főbb megállapításait ismertetjük, röviden csupán a leglényegesebb részeket kiemelve.

AZ EGYETÉRTÉS TERMELŐSZÖVETKEZET GAZDASÁGI JELLEMZŐI

A termelőszövetkezetben 1975. december 31-én az összes közös terület 2858 ha, amiből a szántó 70%-ot, a szőlő- és gyümölcsterület 11%-ot tett ki. A többi legelő és rét.

A gazdaság termelés szerkezetére nagymértékben hat a főváros közelsége, a járás sajátos elhelyezkedése.

A termelőszövetkezet árbevételének 25%-a a növénytermelésből, 24%-a az állattenyésztésből és termékeinek feldolgozásából, 8%-a termékgazdálkodásból, 26%-a a szolgáltató tevékenységből, 17%-a a kiegészítő és egyéb alaptevékenységen kívüli tevékenységből származott. A rendelkezésre álló munkaerő 20%-a a növénytermelésben, 10%-a az állattenyésztésben és a termékgazdálkodásban (sertésenyésztés, vágóhíd, húszem), 43%-a a szolgáltató tevékenységben (bolthálózat, autószerelv, csárda, építők, szállítók stb.), 27%-a pedig alaptevékenységen kívüli munkaterületen dolgozott az elmúlt évben.

Az eszközellátottság és azok hatékonysága 1974-ben a következőképpen alakult:

	Egyetértés Tsz	Országos termelő- szövetkezeti átlag ²
<i>Egy ha nagyüzemi területre jutó</i>		
bruttó állóeszközürték, Ft	39 280	12 459
forgóeszközürték, Ft	7 923	12 213
halmozatlan termelési érték, Ft	44 243	16 790
nettó árbevétel, Ft	45 333	19 140
bruttó jövedelem, Ft	13 231	6 233
nettó jövedelem, Ft	3 574	2 523
1 fő létszámra jutó terület, ha	3,7	7,1
<i>1000 Ft álló- és forgóeszközürtékre jutó</i>		
halmozatlan termelési érték, Ft	937	775
<i>1000 Ft állóeszközürtékre jutó</i>		
bruttó jövedelem, Ft	280	288
nettó jövedelem, Ft	76	116
<i>1 fő átlagos létszámra jutó</i>		
halmozott termelési érték, Ft	169 572	152 122
éves munkadíjalap, Ft	35 557	29 334

A GAZDASÁGI SZABÁLYOZÓK VÁLTOZÁSAINAK HATÁSA
A SZÖVETKEZET JÖVEDELMÉNEK ALAKULÁSÁRA

A következő éveket érintő gazdaságfejlesztési koncepciók kialakítása előtt megvizsgáltuk, hogy az ötödik ötéves tervre előirányzott gazdasági szabályozók miképpen hatnának a szövetkezet jövedelmére, ha a termelés méretét és szerkezetét, a ráfordítás—hozam viszonyokat változatlanul hagynánk. Bázisul az utolsó három év átlagát vettük.

Először azt számítottuk ki, hogy az árváltozások milyen bevételnövekedést jelentenének a bázishoz viszonyítva. Az Egyetértés Termelőszövetkezet termelési szerkezete az árváltozás szempontjából kedvezőtlen. Kevés azon növények száma, amelyek ára emelkedett (a gazdaság négy árunövény termelésére szakosodott), az állattenyésztésből származó árbevétel aránya pedig alacsony. Így a mezőgazdasági termelői árak emelkedéséből származó bevételnövekedés viszonylag kevés (1526 ezer Ft) ebben a termelőszövetkezetben.

Ezért is igen alaposan megvizsgáltuk a felhasznált anyagok és eszközök árváltozásából származó többletkiadásokat, figyelemmel arra, hogy a jövedelmezőség lehetőségeit jelentős mértékben a ráfordításokkal való takarékoság terén kell keresnünk. Az anyagfélésegenként végrehajtott részletes számítások végeredménye az, hogy — a korábbi három év átlagos

² Statisztikai Időszaki Közlemények, 304. kötet. KSII, 1975.

anyag- és eszközfelhasználását tekintve — az új körülmények között a ráfordítások a gazdaságnak 3873 ezer Ft-tal többre kerülnének. A költségnövekedés olyan szembetűnő, hogy már ez a tény önmagában is elsősorban takarékosági intézkedések megtételére ösztönöz. A tagok társadalombiztosítása 581 ezer Ft-tal, a földadó 596 ezer Ft-tal több az új követelmények szerint.

Mindent egybevetve, számításaink eredménye az, hogy a szövetkezet nettó jövedelme 3781 ezer Ft-tal lett volna kevesebb, ha az újonnan meghirdetett szabályozók viszonyai között kellett volna az elmúlt években gazdálkodnunk. A bruttó jövedelem nem csökkenne ilyen mértékben, mivel a dolgozók személyes jövedelmének tömegét nem csökkenthetjük. A tervezett 1,87%-os átlagjövedelem-növekedést (1975-ről 1976-ra) létszámcsökkenés révén kívánjuk elérni. Nagyobb mértékű személyijövedelem-növelésre nincs lehetőség, de a jelenlegi színvonal magasabb, mint az országos átlag. A körülményeket figyelembe véve ez az eltérés viszont indokolt.

A bruttó jövedelem csökkenése tehát azt jelentené, hogy közel négy millió forinttal kevesebb összegű beruházást, termelésbővítést lehetne megvalósítani az elkövetkező esztendőben. Ha ebbe belenyugodnánk, akkor ez a fejlődés ütemének nagymértékű lelassulásához vezetne. Ennek elkerülésére vizsgáltuk meg a termelési tervek kialakítása során a jövedelemkiesés ellen súlyozásának lehetőségeit, és a következő eredményre jutottunk.

A TERMELÉS HATÉKONYSÁGÁNAK NÖVELESE AZ V. ÖTÉVES TERV 1976. ÉVI FELADATAINAK MEGVALÓSÍTÁSA SORÁN

Az ötödik ötéves terv egyik fontos célkitűzése, hogy a termelőszövetkezetekben növekedjen az alaptervekenység aránya. E célkitűzés megvalósítása érdekében a töki termelőszövetkezetben is több irányú intézkedés született. Ilyen volt pl. az Egyetértés Termelőszövetkezet 1976. év eleji egyesülése a timyei Új Élet Termelőszövetkezettel. Ez a tény önmagában is lehetőséget teremt az alaptervekenység bővítésére, ugyanis ezáltal nő a termőterület, az állatlétszám, bővül a takarmánybázis, és az egyesülés során mintegy 30%-kal csökken az alaptervekenységen kívüli területeken dolgozók létszáma.

Szántóföldi növénytermelés

A népgazdasági terv a növénytermelés éves növekedését 3,7%-ban határozza meg. A járási előirányzat 18—20%-os növekedést ír elő öt esztendő alatt. A talaj termőképességének fokozásával (az összes szerves trágya és trágyalé talajba juttatása, táblásítás, belvízrendezés, az erodált területek erdősítése stb. révén) ezt a növekedést meg lehet valósítani, sőt egy-két százalékkal túl is lehet teljesíteni, bár egyes növényeként nagyon differenciáltan. A növénytermelés növelésének nagyobb részét a búza és a magborsó termésátlagának fokozásából tervezzük. Ez azt jelenti, hogy az öt év átlagában búzából hektáronként 45 q-t (1975-ben 35 q/ha volt), kukoricából 60 q-t

átlagte
Nagyok
a talaj
trágyát
zámok
ritásna
a borsó
beállítá
jobbba

A
ezer for
növény
kitevő

A
pének
bájnell
nap al
SZK—

Szülő- és

A
megva
80 ha-
(100 q
tekint
rueció
részét
meggy

K
548 ez
termel
gyeng
befoly
sével
nyána
300 ez
ezen le

F
export
több s

I
Megol
gyüm
takari

t a ráfor-
ságnöve-
ban taka-
ztosítása
k szerint.
vetkezet
újonnan
években
en, mivel
A terve-
sökkentés
re nincs
ag. A kö-

átlagtermést kell elérni (1975-ben 60 q/ha volt a kukorica termésátlaga). Nagyobb mértékű termésátlag-növelés betervezése azért nem indokolt, mert a talajadottságokhoz viszonyítva már elég magasak az átlagok és több műtrágyát nem kívánunk felhasználni (a meglevő feltöltöttség miatt). A hozamok növelésében fontos szerepe lesz a kisebb veszteséggel történő betakarításnak. Vizsgálataink szerint a kukoricánál 2%-kal, a búzánál 1%-kal, a borsónál 10%-kal lehet csökkenteni a betakarítás veszteségét jobb gépbeállítással és munkaszervezéssel, és azzal, hogy a fajtaválasztékot bővítve jobban széthúzzuk az érési időt.

A tervezett intézkedések eredményeképpen a növénytermelésben 733 ezer forintos eredményjavulással számolunk 1976-ban. Javítani fogja majd a növénytermelés árbevétele a következő években a mintegy 60 ha területet kitevő nádas felújítása, illetve az ezt követő nádértékesítés.

A gazdaság gépi felszereltsége kielégítő, bár gondot okoz a jövő vezérgépének kiválasztása, a jelenlegi D—4KB traktorok majdani cseréje. Kombájnellátottságunk a kenyérgabona 10—15 nap alatti, a kukorica 30—35 nap alatti betakarítását teszi lehetővé. A 200 hektár magborsó érését 7 db SZK—4-es kombájn várja teljes készenlétben.

Szőlő- és gyümölcstermelés

A termelés legnagyobb mértékű növelését ebben az ágazatban kívánjuk megvalósítani öt év alatt. 270 ha új telepítéssel fog bővülni a jelenleg 80 ha-os szőlőtermő terület. A termésátlag már 1975-ben elérte azt a szintet (100 q/ha), amelyet ezeken a területeken várhatunk, ezért a szinten tartást tekintjük fő feladatnak. A gyümölcstermelésben nagyobb mértékű rekonstrukciót nem tervezünk, mivel a rendelkezésre álló fejlesztési alap legnagyobb részét leköti a szőlőtelepítés és a gépfelújítás. Feladatul tűztük ki 21 ha meggy telepítését és a meglevő őszibarackos szakszerűbb kezelését.

Különböző intézkedésekkel 1976-ra a szőlő- és gyümölcstermelésben 548 ezer forint nettóeredmény-javulást terveztünk, 654 ezer forint (7,3%-os) termelésiérték-növelés mellett. Ebben az ágazatban is a betakarítás a „leggyengébb láncszem”. Az őszibarack manipulálása minden évben döntően befolyásolta az ágazat eredményességét. Ugyanazon fajta többszöri átszedésével kívánjuk a felezőgépek folyamatos ellátását és a felezett barack árnyának növekedését elérni. 30%-kal több felezés — konzervipari célra — 300 ezer forint többletbevételt eredményez. Élni kívánunk a bevételnövelés ezen lehetőségével is.

Fokozni kívánjuk az exportra előkészített szőlő mennyiségét, mivel az exportár-különbözet 2 Ft/kg körül alakult minden évben. 5—8 vagonnal több szőlőt kívánunk exportra előkészíteni, mint az előző évben.

1976-ban bevezetjük a szőlőben a levélanalízis szerinti műtrágyázást. Megoldjuk a sertéslepen összegyűlt trágyalé felhasználását is a szőlő- és gyümölcságazatban. Ezekkel az intézkedésekkel műtrágyát kívánunk meg-
takarítani.

Sertésenyésztés és húsfeldolgozás

Az ötödik ötéves terv és a célkitűzések megvalósítását segítő szabályozók az állattenyésztés fejlesztését irányozták elő. A járásban öt év alatt 15–18%-kal kell növelni az állattenyésztési ágazat termelését. Ebben a gazdaságban ennél jóval nagyobb ütemű fejlődést tervezünk, mivel az állattenyésztési ágazat fejlesztésének lehetősége nőtt. 1975-ben 2 ezer db hizósértést állítottunk elő a közös gazdaságban (a háztájiból 5000 db-ot vásároltunk fel kooperációs együttműködés keretében a húsiüzem részére). A meglevő épületek házilagos rekonstrukciójával (légkondicionáló berendezés beszerelésével) az évi kibocsátást 3000 db-ra kívánjuk felemleni.

A sertéságazat eredményességének növelése érdekében egyéb intézkedéseket is kívánunk tenni.

Ebben az ágazatban az összes költség 78–83 százalékat a takarmánycöltségek teszik ki. Logikusan következik ebből, hogy az eredmény-növelés egyik legfontosabb eszköze a takarékosabb takarmánygazdálkodás. Ennek érdekében fejleszteni kell a technológiát és szigorú betartását. Az ad libitum etetésről áttérünk az adagolt takarmányozásra. Az áremelkedés következtében évente 850 ezer forinttal többbe kerül a takarmányozás. Ebből 558 ezer forintot ellensúlyoz a húzáremelés. A hiányzó 300 ezer forintot kell gondosabb takarmányozással (a gazdaságosabb takarmányadagokkal, a veszteségek teljes megszüntetésével) ellensúlyozni. Ez azt jelenti, hogy a fajlagos takarmányfelhasználásban 8%-os megtakarítást kell elérni, s ez a takarmánygazdálkodás jobb megszervezésével lehetséges is.

Javítjuk az együttműködést a sertésenyésztési ágazat és a vágóhíd között azzal is, hogy a technikai selejtet a vágóhíd időben levágja, feldolgozza. Első pillanatra kis összegnek tűnik az a 30–40 ezer forint, amit ezen a téren akarunk megnyerni, de azt tartjuk, hogy sok kicsi sokra megy.

Nehezen mérhetők fel viszont ma még azok a lehetőségek, amelyek a húsfeldolgozó üzem működésének hatékonyságát hivatottak fokozni. Az előttünk ismert közgazdasági környezetváltozás hatására a vágóhíd ráfordításainak értéke 2,8 millió forinttal fog növekedni.

A jelenleg rendelkezésre álló eszközökkel saját erőből 190 ezer forintos költségmegtakarítást el tudunk érni. Ebben 4%-os bértömegesökkenés is szerepel. A költségnövekedést ellensúlyozó állami árkiegészítés nagysága, illetve az 1976. július 1-i fogyasztóiár-emelés termékcíleségenkénti alakulása, a feldolgozott termékek iránti kereslet módosulása mind olyan tényezők, amelyek most, év elején még nem mérhetők fel pontosan. A termelői húsiüzemek működését meghatározó közgazdasági környezet pontos ismeretében lehet majd dönteni az üzem további működéséről, a fenntartás, illetve fejlesztés lehetőségéről.

Terveinkben szerepel a szűrótér kibővítése, amelyet kooperációs együttműködésben kívánunk megvalósítani. Ezzel jobban ki lehet használni a húsfeldolgozót és évente 5000 db-bal tudnánk növelni a feldolgozott sertések számát.

A k
ségcsökl
velést el
vonalan
Az any
érint), e

Jel
kívánjuk
kezetet
nul felh
A selejt
szállító
intézked
biztosan

Az
lyekben
az ipari
mértékl
lakossá
vesz a l
ban. A
szerviz
ágazat
keretek
feladat

Anyag- és

Ga
tesz ki
számot
és mun
és a cs
méljük
közel 3
sekkel,

Az
ezer f
hogy a
veljük
fólia a
Több
időben
meg a

Kiegészítő tevékenységek

A kiegészítő ágazatoknál eredménynövelő intézkedéseink zöme a költségcsökkentés vonalán jelentkezik. Ugyanis nem szándékozunk termelésnövelést előírni ezeknél az ágazatoknál. A fő cél a jelenlegi árbevétel színvonalának tartása és a költségek csökkentése jobb munkaszervezés útján. Az anyaggazdálkodás problémáit külön tárgyaljuk (az minden ágazatot érint), ezért e helyütt csak az egyéb szervezési intézkedéseket említjük.

Jelentősebb normarendezést tervezünk. Mintegy 4–5%-kal csökkenteni kívánjuk az improduktív munkáért fizetett bértömeget. A termelési szerkezetet úgy alakítjuk át, hogy csökkenjen a termelési adó. A gazdaságtalanul felhasznált szombati munkaidőt átcsoportosítjuk a hét más napjaira. A selejtkárok csökkentésére is több intézkedést tettünk. A termék- és anyagszállító gépkocsik kihasználására pontos programot készítettünk. Mindezen intézkedések eredményeképpen 250–300 ezer forintos eredményjavulásra biztosan számíthatunk már az 1976-os évben.

Az Egyetértés Termelőszövetkezet öt falu területén gazdálkodik, amelyekben a lakossági szolgáltatás ellátására állami vállalat egyáltalán nincs, az ipari és szolgáltató szövetkezetek pedig nem tudják az igényeket teljes mértékben kielégíteni. Ezért a szövetkezeteknek is fontos szerepük van a lakossági szolgáltatások teljesítésében. Az Egyetértés szövetkezet is részt vesz a lakossági szállítási feladatok elvégzésében, a fűtőolaj- és gázellátásban. A húsfeldolgozó üzem termékeit a saját boltok is árusítják. Az autószervez a magánautósok személygépkocsijait is javítja. Ezek a szolgáltató ágazatok nem hoznak számottevő nyereséget, de tevékenységükkel szerény keretek között hozzájárulnak a lakosság egyre kulturáltabb ellátásának nagy feladatához.

Anyag- és energiaszolgáltatás

Gazdaságunkban az anyag- és energiaszolgáltatás 52,5 millió forintot tesz ki. A nagy összeg önmagában is arra ösztönöz, hogy az eredményjavítás számottevő lehetőségét az anyagtakarékosság terén keressük. Igen sokrétű és munkaigényes tevékenység az anyagszolgáltatás tételszerű felülvizsgálata és a költségcsökkentés lehetőségeinek kidolgozása. Mi ezt a munkát elvégeztük és reméljük, hogy az eredmény nem is marad el. Számításaink szerint 1976-ban közel 300 ezer forint költségmegtakarítást lehet elérni különböző intézkedésekkel, melyekből néhány fontosabbat megemlítünk.

Az utolsó három év átlagának megfelelő műtrágya-felhasználás 1117 ezer forinttal kerülne többlet az áremelkedés miatt. 1976-ra azt terveztük, hogy a mennyiség csökkentésével ellensúlyozzuk az áremelkedést, viszont növeljük a műtrágya-felhasználás hatékonyságát. Az ömlesztett műtrágyát fólia alatt tároljuk, hogy minimálisra csökkentsük a tárolási veszteséget. Több műtrágyaszórót állítunk munkába, hogy a talajba juttatást optimális időben el tudjuk végezni. Talajvizsgálatok alapján táblánként állapítjuk meg a dózisokat és több helyen alkalmazzuk a sorműtrágyázást. A későbbiek

során a műtrágya-felhasználást a gazdasági hatékonyság rendszeres figyelemmel kísérésére alapozzuk.

A növényvédőszer-árak emelkedése következtében az eddig felhasznált mennyiség 402 ezer forinttal kerülne többbe. A növényvédelem terén nem tudjuk a mennyiség csökkentésével ellensúlyozni a teljes áremelkedést, csupán a felét tudjuk „megtakarítani” azzal, hogy ösztönzőbb bérezést alkalmazunk a munka időbeni elvégzésére, a vetésváltás további javításával csökkentjük a védekezés szükségességét. Gondosabb talajmunkával visszاسzorítjuk a gyomosodást.

A villamosenergia-felhasználás terén 240 ezer forint megtakarítással számolunk azáltal, hogy egy kondenzátortelepet beépítünk és a szárítónál az éjszakai műszakot jobban kihasználjuk. A vízmelegítő bojlereket esúcsidőben nem üzemeltetjük, több üzemből bevezetjük a három műszakot. Az egész gazdaság területén felülvizsgáljuk a közvilágítást és ahol lehetséges csökkentjük.

A gép- és eszközjavító bázisok tevékenységében is több olyan megoldást alkalmazunk, amely bizonyára jelentős költségmegtakarítást fog eredményezni. Egyik ilyen fontos intézkedés, hogy összevontan működik majd a mezőgazdasági erő- és munkagépeket javító műhely és a traktorüzem, a kombájnüzem, valamint az autószerelvíz és a szállító üzem. Az improduktív utak minimálisra csökkentésével, a saját alkatrészbontó megszervezésével, a szállítójárművek gazdaságon belüli fuvarjainál is visszafuvar biztosításával az alkatrész- és üzemanyagnormák szigorításával mintegy 230 ezer forint megtakarítást garantáltak az anyaggazdálkodásért felelős szakemberek.

Gazdasági együttműködések

A termelőszövetkezet az elmúlt évek során négy község (Tök, Perbál, Budajenő, Telki) termelőszövetkezeteinek egyesüléséből alakult. 1976 elején a tinnyei Új Élet Termelőszövetkezet is csatlakozott az Egyetértés Termelőszövetkezetéhez, így a következő évek gazdálkodását már együtt tervezzük.

Az egyesülést gondos és nagyon részletes elemzés, gazdasági értékelés, a fejlesztési koncepció tudományos megalapozása (külső szakértő közreműködésével) és minden részletre kiterjedő termelésszervezési intézkedés előzte meg.

Ennek során kidolgoztuk a termelési szerkezet módosítását, megtartva a termelés szakosításában eddig elért eredményeket. A tinnyei termelőszövetkezetben van egy százas tehénstet. Ez bázisa lesz a szarvasmarha-tenyésztés fejlesztésének, különösen a növendéknevelés gyors és nagyobb mértékű felfuttatásának. Ennek érdekében már tavasszal hozzákezdünk a legelők javításához, a szabadtartásos legeltetéses üszőnevelés kialakításához. Az a tervünk, hogy a tejhozamot már 1976-ra 3200 literre emeljük (1975-ben 2800 liter/tehen volt). A nagymennyiségű növénytermelési melléktermékek (kukoricaszár, borsószalma) egy részének feldolgozásával bővítjük a takarmánybázist.

1976
növelés
sok olya
sítani.
gazdasá
mát me
adnánk

Fe
együtt
növény
együtt
Lenin T
feldolgo
vábbi l

A
szer ke
ben.) A
és a sz
kódés l

A
szervez

Az
kintjül
rint ért
sárolt
forint
szerzet
gazdál
két há

A
dolgoz
tok me
intézk
gok te
amely
egymá
zótlen
hogy e
szabál
egybe
részét.

1976-ban fejlesztési tervet dolgozunk ki a juhtenyésztés nagyméretű növelésére. A gazdaságban (sőt eddig nem hasznosított állami területeken) sok olyan legelőterület van, amelyeket kitűnően lehetne juhászattal hasznosítani. Elgondolásaink szerint kooperációs együttműködésben a környező gazdaságokkal a juhtenyésztés, a hústermelés, a feldolgozás teljes vertikumát megvalósítanánk, és termékeink nagyobb részét exportképes állapotban adnánk el a forgalmazással foglalkozó vállalatoknak.

Fejlesztési elképzeléseinkben fontos szerepet kaptak egyéb kooperációs együttműködések is. A vetőmagesere, az anyakoca-ellátás, a vegyszeres növényvédelem, a különböző termékek feldolgozása és tárolása terén sikeres együttműködésben dolgozik termelőszövetkezetünk a Zsámbéki Medence Lenin Termelőszövetkezettel és a Herceghalmi Kísérleti Gazdasággal, a szőlőfeldolgozás terén pedig a Hungarovin Vállalattal. Az együtt működés további kiszélesítésén együttessen dolgozunk.

A gazdaságban minden jelentősebb termék előállítása valamilyen rendszer keretében történik. (A kukorica a BKR-ben, a búza és a borsó a GBR-ben.) A szőlőtermelés terén is csatlakozni kívánunk valamelyik rendszerhez és a szarvasmarha-tenyésztés vonalán is keressük a kooperációs együttműködés legjobb formáját.

A népgazdasági tervben jelentős szerepet kapott a háztáji gazdaságok szervezett támogatása is.

Az Egyetértés Termelőszövetkezetben évek óta fontos feladatnak tekintjük a háztáji gazdaságok támogatását. 1975-ben több mint 6 millió forint értékű sertést, 3,5 millió forint értékű nyulat és több más terméket vásárolt fel és értékesített a háztáji gazdaságokból. A tagok részére 5,7 millió forint értékű takarmányt és közel egymillió forint értékű naposbaromfit szerzett be. Több mint száz koca kihelyezéséről gondoskodott. A háztáji gazdálkodás segítésére a töki gazdaság három takarmányboltot üzemeltet, két háztáji agronómust és 4 területfelelőst foglalkoztat.

ÖSSZEFOGLALÁS

A termelőszövetkezet ötödik öt éves tervét megalapozó koncepciók kidolgozásánál, valamint az 1976. évi terv elkészítésénél — a termelési feladatok mennyiségi teljesítése mellett — a különböző eredményrontó és javító intézkedések hatásának vizsgálatára helyeztük a fő súlyt. Az egyes gazdaságok termelési szerkezete ugyanis kevés esetben esik egybe azzal a modellel, amelyben az elvonó és a támogató intézkedések több területen kiegyenlítik egymást. Az Egyetértés Termelőszövetkezet ebben a vonatkozásban kedvezőtlenebb helyzetben van az országos modellnél, de az eddigiekből is látható, hogy ebben a gazdaságban is sok lehetőség van a szigorúbb gazdasági rendszabályok mellett is arra, hogy kiküszöböljük a jövedelem esőkenését, s egyben teljesítsük a termelés növelésének a termelőszövetkezetre háruló részét.

Úgy ítéljük meg, hogy az évek során akkumulált anyagi és szellemi kapacitás, valamint a jelenleg megerősített szervezői munka garancia arra, hogy a tervek által előírt feladatokat az új gazdasági körülmények között is teljesíteni tudjuk, nemcsak egy-egy ágazat, hanem az egész gazdaság komplex fejlesztését illetően.

Minden gazdasági intézkedést és eredményjavító lehetőségünket számunkra véve azt mondhatjuk, hogy az 1976. évi 3,8 millió forint „eredményromlásból” 2 millió forintot már 1976-ban le lehet dolgozni és így a termelésbővítésre 1976-ban kb. 10%-kal kevesebb összeget használunk fel, mint az előző évek átlagában. Reméljük, hogy ez is csak rövid átmenet lesz és a folyó év folyamán további tartalékokat tudunk feltárni.

A rendelkezésre álló korlátozott lehetőségek miatt nem sorolhatunk fel minden olyan eszközt, amelyek jó kihasználásával az ötödik ötéves terv célkitűzéseit, illetve a gazdaság fejlesztését kívánjuk megvalósítani. Reméljük azonban, sikerült érzékeltetnünk, hogy a következő években a nagyobb célkitűzések megvalósítása mellett fokozottabban kell figyelmünk arra, hogy a kívánt célt minél takarékosabb eszközfelhasználással érjük el, hogy ne idegenkedjünk az eredménynövelés esetenként kis összegű, de sorozatban és összességében nagy értéket jelentő egyszerűbb eszközeinek igénybevételeitől sem.

Одной из характерных черт нового пятилетнего плана венгерского народного хозяйства является то, что в следующем периоде в более значительной мере на передний план становятся интенсивные методы развития производства. Экономические рычаги были изменены в таком направлении, чтобы запланированное производство и повышение дохода было бы осуществлено желаемыми средствами. Это одновременно означает и то, что предприятия, хозяйства, производственные кооперативы при более ограниченных финансовых средствах могут поддерживать доход на соответствующем уровне или повысить его только при выполнении задач по развитию производства, предписанных V пятилетним планом. Авторы показали возможность этого на примере конкретных условий одного производственного кооператива около Будапешта.

One of the characteristic features of the new Five-Year Plan of Hungarian national economy is that the intensive methods of production development will increasingly come into prominence in course of the forthcoming period. Economic regulators were also modified so that the envisaged increase of both production and incomes should be realized exquisitely by means of the requested assets. This means at the same time that, under the restricted financial conditions, the enterprises, state- and co-operative farms will be able to maintain at suitable level or to augment their incomes only through the fulfilment of the development tasks prescribed by the Vth Five-Year Plan. Based upon the actual conditions of a co-operative farm situated in the neighbourhood of Budapest, the authors demonstrate the possibilities for a suchlike process.

A FEJ

A ter
felgyorsul
döntő töb
tékü javu
leges hely
velkezeti t
nem tudta
változásá

A fer
amelyekb
kevés, a g
mőterület
5,6 és ha
elemzésb
a termelő
nek le, n
jóval alac

Bár
lásuk mé
levő obje
koncentra
Hajdú-Bi

1 Dolp

3*